

ПРЭЗУМПЦЫЯ

Гародзенскі праваабарончы
інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

у нумары:

Пераслед
ст. 2

у нумары:

Мараль
і агуркі
ст. 3

у нумары:

Хроніка
ст. 4-5

**Працэс па крымінальнай справе Андрэя
Пачобута перанесены на 5 ліпеня**

28 чэрвеня ў Ленінскім судзе Гародні прадоўжыўся разгляд крымінальнай справы публіцыста і грамадскага актывіста Андрэя Пачобута. Чарговае паседжанне, на якім выступаў бок абароны, доўжылася крыху больш гадзіны, пасля чаго адвакаты Аляксандар Бірылаў і Уладзімір Кісялевіч выйшлі з будынку суду. Яны паведалі прысутным журналістам і грамадскасці (а ўсяго ля ганку судовай установы збралася каля 120 чалавек), што працэс перанесены на 10-ю гадзіну 5 ліпеня. Адвакаты сказалі, што яны пры абароне рабілі акцэнт на тое, што парушэння крымінальнага кодэксу ў дзеяннях Андрэя Пачобута не было, а таксама спасылаліся на адпаведныя нормы міжнароднага права. Выступ абароны скончыўся. Зараз у працэсе мусіць быць апошняе слова Андрэя Пачобута, ад якога ён напэўна не адмовіцца. Незалежныя назіральнікі прагназуюць, што 5-га ліпеня прысуд яшчэ не будзе зроблены і працэс зноў будзе перанесены. Нагадаем, што пракурор запрасіў для журналіста 3 гады турэмнага зняволення.

Прысуд Алесю Кіркевічу пакінуты без зменаў

У Менскім гарадзкім судзе адбыўся разгляд касацыі асуджаных за Плошчу Паўла Вінаградава, Алеся Кіркевіча, Дзьмітрыя Дразда, Аляксандра Пратасені і Ўладзімера Хамічэнкі. Судовая калегія раілася больш за гадзіну і ў выніку адхіліла ўсе касацыйныя скаргі. Прысуды пяцём асуджаным пакінутыя ў сіле. На судзе прысутнічалі прадстаўнікі АБСЭ, і праваабаронцы мяркуюць, што, магчыма, якраз з гэтай прычыны судзьдзі раіліся так доўга.

Amnesty International прызнала гарадзенца Алеся Кіркевіча вязнем сумлення

Сям'і Андрэя Пачобута дасылаюць здэклівыя ананімныя паштоўкі

Жонка журналіста Андрэя Пачобута, зняволенага і абвінавачанага ў абразе прэзідэнта, сёння атрымала паштоўку, як яна мяркуе з Камітэту дзяржаўнай бяспекі. У ёй у здэклівай форме Аксану Пачобут віншуюць з надыходным так званым днём незалежнасці Беларусі: – Віншаванні яны напісалі ў здэклівай форме, рабілі акцэнт на 3-ім ліпеня, на тым, што, маўляў, які ваш муж малайчына, ён, нягледзячы на тое, што ў яго малыя дзеці і жонка – на ўсё ён напляваў. Не такімі словамі, але гэты сэнс яны хацелі перадаць. Захацеў ён стаць нейкай зоркай, пішуць, што хай там пра яго не забываюць сябры-калегі, а вы там, нібыта, жывіце сваім жыццём. Пажаданні поспехаў у здэклівай форме і вершык з чатырох радкоў у канцы. Напярэдадні Аксана Пачобут таксама атрымала яшчэ адзін ліст ад Андрэя. Журналіст «Газеты выборчай» піша, што ў яго ўсё ў парадку, просіць за яго не хвалявацца і гаворыць, што ёсць вязні, якім нашмат цяжэй чым яму. Па ранейшаму Аксане Пачобут не дазваляюць сустрэцца з мужам. Суддзя без тлумачэння прычын забараніў сустрэчы Андрэя Пачобута з роднымі і сябрамі да заканчэння суду.

У Брузгах пратэстоўцы перакрылі трасу, уступілі ў супрацьстаянне з АМАПам, спяваючы гімн

12 чэрвеня кіроўцы перакрылі трасу да памежнага пераходу Брузгі. Незадаволенасць была выкліканая гармідарам на мытні. Пасля забароны вывазу паліва і спажывецкіх тавараў многіх кіроўцаў сёння завярнулі назад. У прыватнасці, не прапускі тых, хто ехаў другі дзень запар. Гэта выклікала масавае незадавальненне. Страйк пачаўся прыкладна а 18-й гадзіне. У ім узялі ўдзел больш за сто чалавек. Супраць страйкоўцаў быў высланы АМАП. Страйкоўцы пабраліся за рукі і ўступілі ў процістаянне з міліцыянтамі. У самы напружаны момант страйкоўцы заспявалі гімн. АМАП на нейкі час пад апладысменты адступіў. Пасля таго як акцыяй пратэсту ў Мінску ўдалося дабіцца зніжэння цэнаў на бензін, у Гародні таксама спадзяюцца дабіцца рацыянальнага мытнага рэжыму. Як стала ведама пазней, у Брузгах АМАП ужыў для разгону страйкоўцаў слезацечны газ, ёсць затрыманыя.

"Маўклівая рэвалюцыя" ў Гародні збірае штораз больш людзей

Па розных ацэнах 29 чэрвеня ў Гародні ў акцыі "Маўклівай рэвалюцыі" узяло ўдзел ад тысячы да паўтары тысяч чалавек. Паколькі Савецкая плошчы была перакрыта сілавымі структурамі, людзі стыхійна прайшліся па пешаходнай вуліцы Савецкай. Даўно ў горадзе над Нёманам не збіралася столькі людзей, каб выказаць сваю пазіцыю. Паводле назіранняў, колькасць асобаў, якія бяруць удзел у народнай маўклівай акцыі, штораз расце. Мірнае шэсце гарадзенцаў міліцыя здымала на відэа.

Мараль і агуркі

Ці сустракаўся вам калі чалавек, які хоць раз наракаў, што асабіста яму бракуе розуму, ці дабрыні, ці спагадлівасці? Правільна, мне таксама такія людзі за сорак чатыры гады жыцця не трапляліся. Дзіўна збудаваны гэты свет – якім шчодрым усё ж быў Гасподзь, калі надзяляў насельнікаў гэтай зямлі талентамі! Усім пералічаных якасцяў стае, хапае таксама людзям шчырасці, міласэрнасці, сумленнасці, прыстойнасці, стрыманасці і многа чаго іншага. І толькі адна непяраўная бяда – страшэнна бракуе людзям даляраў, еўраў, злотых.

Такое няшчасце, што мала ім то солі, то цукру, то якой-небудзь грэчкі ці бульбы. Здаецца, пры паўсюдна высокай, амаль біблейскай маральнасці, жыві сабе шчасліва, але дзе ж тут заснеш, калі сваяк ужо трэцюю машыну памяняў за апошнія пяць год, а ты ўжо дзесяць гадоў на адной і той жа ездзіш, дзе тут парадуюся чыстаму небу і празрыстай вадзе, калі ў суседа ўжо дзвесце кіль цукру назапашана ў мяхах, а ў цябе толькі сто пяцьдзесят... А раптам вайна? Ізноў мы не гатовыя да вайны! А ў нас, у Беларусі, гэта асабліва страшна. Наўкола ж спрэс варожае атачэнне, а калі НАТА ў нашу хату ламанецца. Мы ж, як ніяк, фарпост славянскага свету. Гэта ў Беларусі. У суседняй Расіі, як і ў нас, хапае дэмакратыі, правоў чалавека, палітычнай свабоды, вольных выбараў, гарманічнага падзелу ўлады і нават добрых дарог і разумнікаў. А вось зямлі ніяк не хапае, тэрыторыі ўвесь час мала, рускамоўнай прасторы катастрофічна бракуе. Але, перафармулюючы іхнага паэта, “умом Россию не пронять”. Не прабіць яе гэтым і не пераканаць. Нічога, што адзін за адным выбухаюць і гараць вайсковыя склады з снарадамі, то ў адным, то ў іншым рэгіёне бяскрайняй расійскай імперыі. Зброі Маскве заўсёды было мала і яна будзе яе назапашваць і далей. Для расейцаў зброя, усё роўна, што для беларусаў бульба – жыць без гэтага не могуць. Яны самы так кажуць: “кому война, а кому мать родна”. Вось і атамную станцыю хочуць

падарыць малодшым братам. “Расія – шчодрая душа” як сказана ў адной тэлевізійнай рэкламе. А што ж у сучаснай Еўропе? Там, як гэта не дзіўна, падобная сітуацыя з самаадчуваннем і самаацэнкай. Прыкла-

дам, у палітычных сферах няма праблемаў з празрыстасцю, чэснасцю і адкрытасцю. Іх не могуць прабіць ні карупцыя, ні піяр-тэхналогіі. Ну зусім няма такіх клопатаў! На роўні грамадзянаў, сем’яў, усім хапае гасціннасці, ахвярнасці, кахання, цеплыні адносінаў. Відаць праз калькулятар гэта дакладна вылічана і праверана яшчэ раз на кампутары. А вось дзяцей у сем’ях заводзіць не хочуць, бо выгодней некалькі разоў у адпачынак дадатковы з’ездзіць, чым нарадзіць і гадаваць дзіця. А потым дзівяцца, што выбухае

нейкая незразумелая эпідэмія з смяротным зыходам. Лепшыя навукоўцы з сучасным абсталяваннем не могуць знайсці прычыны новай страшнай хваробы. Паспяшаліся з высновамі і звывацелі ва ўсім гішпанскія агуркі. А неўзабаве выявілася, што пірынейская гародніна тут і не пры чым. Можна прычыну трэба шукаць у іншым? Толькі навукоўцы і палітыкі Біблію чытаюць рэдка, ці зусім не чытаюць – ім гэта лішняе, ды і сюжэт даўно вядомы. Ну, а агуркі тысячамі тон гніюць і знішчаюцца. Беларусам на такія кадры ў тэлебачанні зусім ужо балюча глядзець. Беларускаму народу агуркоў ці бульбы заўсёды больш шкада, чым людзей. Зрэшты, узяў бы Еўразвяз ды наладзіў бясплатныя пастаўкі гэтай няшчаснай гародніны ў адсталыя краіны Афрыкі ды Азіі, дзе галадаюць цэлыя нацыі. А гішпанскім фермерам выплаціў бы кампенсацыю. Але ў Еўропе такая бюракратыя, што пакуль нейкае рашэнне прымуць, некалькі ўраджаяў змарнуецца. Законы і прыныцы куды важней галодных. Заходнім грамадствам кіруюць блатары (хто не ведае, “заф Блатар – такі дзядок, які кіруе сусветным футболам і якому ўсё мала грошай) і стросканы (Дамінік Строс-Кан – гэта іншы дзядок, які да нядаўняга часу сядзеў на мяхах з грашыма і забаўляўся з пакаёўкамі ў гатэлях). Дарэчы, гэты стары Строс памыліўся з арыентацыяй, каб ён чапляўся да якога-небудзь хлопца – афіцыянта ці запраўшчыка, то ўжо зараз можна было б прагназаваць, што справядлівы суд яго апраўдае. А вы кажаце, агуркі...

Уладзімір Хільмановіч

Хроніка правапарушэнняў

(((Г а р а д з е н ш ч ы н а , ч э р в е н ь)))

Чэрвень. Гарадзенскі абласны суд не задаволіў скаргу слоніmsкіх актывістаў да абласнога ўпраўлення юстыцыі, якое адмовіла ў рэгістрацыі грамадзкага аб'яднання "Залаты леў". Гарадзенскі абласны суд абгрунтаваў сваё рашэнне тым, што ў статуте грамадзкага аб'яднання няма нормы пра парадак абскарджвання рашэнняў кіроўных органаў аб'яднання. Праўда, у першым статуте, які адмовіліся рэгістраваць ва ўпраўленні юстыцыі летась, гэта фармулёўка была, і той сама Гарадзенскі абласны суд прызнаў статут адпаведным. Склалася вельмі дзіўная прававая сытуацыя, бо тое, што паўтары гады таму было законным, а заканадаўства за гэты час не змянялася, цяпер абласны суд прызнае незаконным.

12 чэрвеня. Кіроўцы аўтамашын перакрылі трасу да памежнага пераходу Брузгі. Незадаволенасць была выкліканая гармідарам на мытні. Пасля забароны вывазу паліва і спажывецкіх тавараў многіх кіроўцаў заварочвалі назад. У прыватнасці, не прапускалі тых, хто ехаў другі дзень запар. Гэта выклікала масавае незадавальненне. Страйк пачаўся прыкладна а 18-й гадзіне. У ім узялі ўдзел больш за сто чалавек. Супраць страйкоўцаў быў высланы АМАП. У Брузгах АМАП ужыў для разгону страйкоўцаў сьлезачны газ, больш 14 чалавек было затрымана і зьбіта.

13 чэрвеня. Затрыманя ў Брузгах 14 чалавек пакаралі грашовым штрафам у памеры 2 мільёны 600 тысяч кожнага. Пазней цягам тыдня затрымліваліся і караліся штрафамі іншыя ўдзельнікі страйку.

14 чэрвеня Ленінскі суд Гародні на закрытым паседжанні пачаў разгляд крымінальнай справы карэспандэнта "Газеты Выборчай" Андрэя Пачобута. Журналіста вінавацяць адразу па двух дэфамацыйных артыкулах

Крымінальнага кодэксу: арт. 368, частка 1 — "абраза прэзідэнта" і 367, частка 1 — паклёп на прэзідэнта. Па першым з іх прадугледжанае пакаранне да двух гадоў знявольнення, па другім — ад двух да чатырох гадоў. Суддзя — Віталь Ляцко. На ганку суду Ленінскага раёну ў Гародні сабралася каля 150 чалавек: праваабаронцы, жур-

налісты, прадстаўнікі грамадскіх арганізацыяў.

15 чэрвеня ў Гародні разглядалася справа супраць актывіста Саюзу палякаў Беларусі Ігара Банцара. Суддзя Ленінскага раённага суду Стасюкевіч разглядала справу Банцара за зачыненымі дзвярыма. Міліцыя не пусціла папличнікаў затрыманага ў пастарунак, патлумачыўшы, што гэта рэжымны аб'ект. Ігар Банцар быў пакараны адміністрацыйным арыштам на 5 сутак.

15 чэрвеня ўвечары ў Гародні было затрымана каля 100 чалавек.

За апошнія дваццаць гадоў такіх масавых затрыманьняў у горадзе над Нёманам дагэтуль не было. На акцыю "Рэвалюцыя праз сацыяльныя сеткі", якая праходзіла ў розных гарадах краіны, у Гародні прыйшло дастаткова багата моладзі. Быў затрыман таксама шэраг журналістаў, сярод якіх былі польскія рэпарцёры. Агнешка

Ліхнэровіч рабіла здымкі прыватным фотаапаратам і даваць тлумачэнні без прысутнасці польскага консула адмовілася. Усіх затрыманых развезлі па трох розных РАУСах, якія на тэрыторыі гораду. У іх бралі пісьмовыя тлумачэнні і "прабівалі па базе". Тых, хто не прайшоў раней дактыласкапію, прымусілі здаваць адбіткі пальцаў. Пратрымаўшы вялікія групы "парушальнікаў" каля трох гадзін, затрыманых адпусцілі. Маўклівая акцыя пратэсту ў Гародні мусіла адбыцца на Савецкай плошчы, але мясцовыя ўлады, каб сарваць акцыю, зрабілі там канцэрт.

У Ваўкавыску **15 чэрвеня** супрацоўнікі міліцыі затрымалі 13 ўдзельнікаў акцыі маўклівага пратэсту. У РАУСе ў іх узялі тлумачэнні і правялі "прафілактычную" гутарку. Прыблізна праз паўтары гадзіны ўсіх затрыманых адпусцілі без складання пратаколаў. Пазней супрацоўнікі КДБ выклікалі 9 навучэнцаў Ваўкавыскага педагогічнага каледжу, вусныя "запашэнні" камітэтчыкі перадалі праз адміністрацыю навучальнай установы.

20 чэрвеня. Пракуратура Гарадзенскай вобласці падала ў суд пазоў да 36 актывістых удзельнікаў несанкцыянаванага пікету на памежным пункце пропуску «Брузгі».

Пазоў паданы ў інтарэсах ўпраўлення ўнутраных спраў аблвыканкаму і Гарадзенскай рэгіянальнай мытні. У пазове, які скіраваны ў суд Ленінскага раёну Гародні, утрымліваецца патрабаванне кампенсацыі стратаў на

Хроніка правапарушэнняў

(((Г а р а д з е н ш ч ы н а , ч э р в е н ь)))

суму больш як 7,5 мільёна рублёў.

20 чэрвеня. Судовыя выканаўцы наведалі кватэру сямі'і журналіста "Газеты выборчай" Андрэя Пачобута. Яны цікавіліся, ці жонка Андрэя Аксана будзе плаціць ўсе кары накладзеныя на Андрэя цягам апошніх месяцаў, агулам назвалі суму каля 7 мільёнаў беларускіх рублёў. Бытавая тэхніка ў кватэры Пачобутаў была ўжо апісаная КДБ адразу пасля таго, як была распачатая крымінальная справа

22 чэрвеня стала ведама, што блогера з Ліды Яўгена Куцко асудзілі на 700 тысяч рублёў

Такі прысуд вынес Лідзкі раённы суд карыстальніку сацыяльнай сеткі "В контакте" Яўгену Куцко за нібыта абразу на сваёй старонцы былога кіраўніка Лідзкага райвыканкаму Андрэя Худыка, які зараз ёсьць намесьнікам старшыні Гарадзенскага аблвыканкаму. Першапачаткова Яўгена Куцко вінавацілі ў абразе і паклёпе паводле крымінальнага кодэксу. Але пасля правядзеньня філялягічнай экспертызы твора і публічнага прабачэння перад Андрэем Худыкам, справа была перакваліфікавана ў адміністрацыйную.

22 чэрвеня ўвечары ў Гародні пад час акцыі "Рэвалюцыя праз сацыяльныя сеткі" былі затрыманыя 15 чалавек, якіх завезлі ў Кастрычніцкі РАУС, людзі былі затрыманы калі сыходзілі з плошчы. У ліку затрыманых былі фотажурналісты Александар Саенка і Яўген Бузук. Затрыманыя былі змушаны даваць тлумачэнні.

22 чэрвеня ў Лідзе пад час маўклівай акцыі пратэсту быў збіты журналіст тэлеканалу "Белсат" Сяргей Карпенка. Журналіст з жонкай гуляў у цэнтры Ліды, дзе праходзіла афіцыйнае мерапрыемства, прысьвечанае пачатку другой сусветнай вайны і збіраліся ўдзельнікі акцыі "Рэ-

валюцыя праз сацыяльную сетку". Сяргея Карпенку затрымалі пасля таго, як пачулі, што ён размаўляе па беларуску. На Карпенку накіравалі нарукнікі і пацягнулі да міліцэйскай машыны. Побач з машынай журналіста пачалі збіваць два міліцыянты: "ударылі па нырках, разбілі галаву, пацякла кроў". Хуткую дапамогу выклікалі толькі ў міліцэйскім пастарунку, куды прывезлі затрыманага.

23 чэрвеня адбылося вязное судовае паседжаньне па справе віцэ-старшыні СПБ Рэнаты Дзем'янчук, якая была затрыманая непадалёку будынка суда, дзе праходзіў разгляд крымінальнай справы Андрэя Пачобута. Суддзя Наталля Козел вынесла прысуд: 30 мінімалак штрафу (1 мільён 50 тысяч беларускіх рублёў). Да затрымання ў досыць брутальны спосаб дайшло непадалёк будынку суду. Рэната Дзем'янчук правяла і пастарунку больш 6 гадзінаў, дзе яе і судзілі.

24 чэрвеня. Чарговае судовае паседжаньне па крымінальнай справе журналіста Андрэя Пачобута, якога судзіць нібыта за абразу і паклёп на прэзідэнта, доўжылася менш паўгадзіны. Пракурор запрасіў для Пачобута тры гадзіны турэмнага знявольнення. У

працэсе наступілі спрэчкі.

24 чэрвеня штрафам 60 базавых адзінак або звыш 2 мільёны рублёў суддзёй Наталляй Козел быў пакараны сябра Саюзу палякаў, рэдактар "Глосу з-над Нёмна" Ігар Банцар, які быў затрыманы ля будынку суду ў Гародні, дзе судзілі Андрэя Пачобута.

28 чэрвеня ў Ленінскім судзе Гародні прадоўжыўся разгляд крымінальнай справы Андрэя Па-

чобута. Чарговае паседжаньне, на якім выступаў бок абароны, доўжылася крыху больш гадзіны, пасля чаго адвакаты Аляксандар Бірылаў і Уладзімір Кісялёвіч выйшлі з будынку суду. Яны паведамілі прысутным журналістам і грамадскасці, што працэс перанесены на 5 ліпеня.

28 чэрвеня пасля судовага паседжаньня па крымінальнай справе над публіцыстам Андрэем Пачобутам быў затрыманы актывіст Саюзу палякаў у Беларусі Казімір Русіновіч. Па яго словах міліцыянты затрымалі яго і завезлі ў пастарунак, дзе ён правёў амаль тры гадзіны. Быў складзены адміністрацыйны пратакол, у якім было запісана: "принимал участие в несанкционированном пикетировании выразившегося в том, что он держал в руках газету Глос з над Немна на польском языке..., привлекая внимание граждан, чем своими действиями совершил правонарушение...".

29 чэрвеня ў Гародні ў акцыі "маўклівай рэвалюцыі" узяло ўдзел да паўтары тысяч чалавек. Паколькі Савецкая плошчы была перакрыта сілавымі структурамі, людзі стыхійна прайшліца па пешаходнай вуліцы Савецкай. Паводле назіранняў, колькасць асобаў, якія бяруць удзел у народнай акцыі, што раз расьце. Мірнае шэсьце гарадзенцаў міліцыя здымала на відэа. Быў затрыманы адзін чалавек – Рэната Дзем'янчук, актывістка СПБ.

Новая эканамічная логіка

Калі некалі, праз гады, нейкім эканамістам і даследчыкам патрапіць у рукі графік падзення і пад'ёму коштаў на паліва ў Беларусі за апошні тыдзень, то яны напэўна будуць узмоцнена мазгаваць пра тое, якія эканамічныя цуды так падкідвалі і апускалі твая кошты, і якой логікай у гэты час кіраваўся рынак. Прычым, першую палову гэтага эканамічнага красворду разгадаць будзе не складана – падняўся даляр, еўра, расійскі рубель і польскі злоты, (ці калі сказаць карацей і не пералічваць усе грашовыя адзінкі свету, уключаючы ў пералік не толькі ангельскія фунты, ізраільскія шэкелі, але нават і мангольскія тугрыкі, то проста ўпаў беларускі рубель). Гэта ўсё значыць, што падняліся і кошты на энерганосьбіты. І здаецца, падняліся адпаведна валюце, застаючыся пры гэтым не сама дарагімі ў рэгіёне. Нічога не зробіш, энерганосьбіты, тым ці іншым чынам, ёсць неяк прывязаны да цвёрдай валюты. Пытанне ў іншым – чаму кошты раптам знізіліся? Дзе там логіка?

Логікі ніхто шукаць не стаў. Папрату, начальнік беларускай дзяржавы сабраў нейкую нараду, дзе і заявіў, што бензін будзе каштаваць вось столькі ды столькі. Спецыялістам ад эканомікі засталася толькі ўзяць калькулятары, і правесці нескладаную аперацыю з націсканнем кнопак на той лічыльнай машынцы, каб зыходзячы з агучнага кошту палічыць, колькі будуць каштаваць меншактанавыя маркі бензіну і саларыя. Тут узнікае яшчэ адно пытанне – навошта патрэбныя твая высокааплачваемыя спецыялісты, бо падобны падлік можа правесці не толькі кожны на-

стаўнік матэматыкі пачатковых класаў, але і самы горшы вучань такога класу? Нашто, у гэты эканамічна складаны час, трымаць высокааплачваных штаты спецыялістаў і міністраў, калі яны самі не могуць вызначыць эканамічную мэтазгоднасць коштаў на энерганосьбіты?

Далей эканамічных загадак не пачаўся. Паколькі работу з коштаўтварэннем за адмыслова пастаўленых для гэтага спецыялістаў і дзяржаўных служачых зрабіў іншы чалавек, яны хіба заняліся вывучэннем гісторыі дваццацігадовай даўніны, і пайшлі тым самым шляхам, які некалі прыкончыў Савецкі Саюз. А навіта, пачалі абмяжоўваць вывоз паліва і іншых прадуктаў з краіны. Чаму, таксама ніхто не тлумачыць. Здаецца, нават пры абніжаных коштах, бензін у нас не ёсць датацыйным таварам. Яго продаж прыносіць прыбытак. Гэта азначае? што чым больш яго прадаць, тым больш прыбытку казна мае. Але хіба казна не прыбытак цікавіць. Казна, хіба што, здабываць прыбытак такім шляхам, ужо развучылася. Таму да абмежавання на вывоз патрапіла не толькі паліва, нейкія крупы, мясныя кансер-

вы, але нават і цыгарэты.

Кожны ведае, што цыгарэты – тавар акцызны. Пакупнік гэтай атруты плаціць не толькі за сам прадукт, не толькі дае прыбытак вытворцу, але яшчэ аплачвае акцызу. Гаворачы мовай больш зразумелай, плаціць ні за што. Кожная краіна ў свеце здзірае гэтыя грошы з спахыўцоў падобнага тавару як кампраміс за тое, што дазваляе добраахотна грамадзянам сябе атручваць. У народзе акцызу называюць платой за шкодныя звычкі. І паколькі, у бюджэт ідуць з цыгарэтаў шалёныя грошы, кожная краіна стараецца пабольш гэтага тавару прадаць іншаземцам, і ні ў якім выпадку не прапусціць на свой рынак гэтага прадукту чужой вытворчасці.

Ды і ўвогуле, кожная краіна зацікаўленая у вывазе з сваёй тэрыторыі максімальна большай колькасці сваіх тавараў. Калі вываз, перавышае ўвоз, гэта і лічыцца здабыткам кожнай эканамічнай сістэмы. Таму, калі вывозіш тавар, прыкладам з Польшчы, яны яшчэ амаль пяту частку ад затрачаных на пакупкі грошаў вяртаюць. Абы тавар куплялі. І вывозілі. Яны там самі сабе яшчэ наробяць. А у нас, аказваецца, нават цыгарэты могуць скончыцца.

Адным словам, новая эксперыментальная эканамічная мадэль нарэшце набыла новую эканамічную эксперыментальную логіку свайго функцыянавання. Толькі усё новае, даўно забытае старое. І напрыканцы васьмідзесятых, мы ўжо абаранялі свой спахывецкі рынак такім чынам. Што з гэтага атрымалася, усе ведаюць. Толькі не ўсе робяць высновы.

Віктар Сазонаў

Дзіравая лодка

Пасля татальнай зачысткі палітычнага поля ў Беларусі, крымінальных працэсаў і зняволення дзесяткаў прадстаўнікоў апазіцыі, здавалася, што зараз нішто не будзе замінаць “пераможцам” павесці свой удзячны і абаронены ад “канстытуцыйнага перавароту” народ да новых вяршыняў светлай будучыні. Нават у найбольш адыёзных прапагандыстаў не павернецца язык ляпаць і плявузгаць, што гэта Андрэй Саннікаў ці Мікола Статкевіч з-за кратай падмаюць новыя бунты і патаемна кіруюць грамадскімі працэсамі. А тут то апатыч-

ныя кіроўцы аўтамашын блакуюць цэнтр Мінску з-за шалёнага росту коштаў на паліва, то непалітызаваныя памежныя гандляры ладзяць беспрэцэдэнтны страйк на мяжы ў Брузгах з-за жорсткіх абмежаванняў іх пераездаў, то новая актыўная моладзь праз заклікі ў сацыяльных сетках стыхійна выходзіць у многіх гарадах на цэнтральныя пляцы з маўклівым, але характэрным пратэстам. Відачы, усё ж нешта не так у нашым каралеўстве! Дзе той абяцаны эканамічны “скачок тыгра”?! Твая, што незаконна ўтрымліваюць уладу, часта

любяць паўтараць, што, маўляў, “не надо раскачивать лодку” у няпростыя для краіны часы. Толькі ніхто гэтую “лодку” не расхітвае, не разгойдвае і не збіраецца пераварочваць. Праўдападобна, што яна сама наскрозь дзіравая, прагніла і няўхільна, не маючы ні вёслаў, ні ветразяў, ідзе на дно. Улада, брутальна расправіўшыся пасля прэзідэнцкіх выбараў з “неканструктыўнай апазіцыяй”, хутка знайшла новых “ворагаў народу”. Імі былі абвешчаны інтэрнэт як грамадская медыйная з’ява і ўласна журналісты. Адным з такіх “злачынцаў” стаў Андрэй Пачобут, якога судзяць зараз у горадзе над Нёманам нібыта

Апошні метр

за абразу і паклёп на прэзідэнта ў публікацыях. У дзень пачатку працэсу ля будынку суду ў знак салідарнасці сабралася каля 150 чалавек – прыблізна пароўну беларусаў і мясцовых палякаў. Вельмі шкода, што сярод гэтых людзей не апынуўся Віктар Бура з Беласточчыны, які ў нумары “Нівы” №24 ад 12 чэрвеня маляўніча і эмацыйна апісаў беларускі “сацыяльны рай” па выніках свайго двухдзённага візіту ў складзе афіцыйнай дэлегацыі на Гродзеншчыну. Гэта ж трэба – Андрэй Пачобут, Ян Роман, Віктар Сазонаў, Павал Мажэйка, Юры Гумянюк, Алесь Дзянісаў, многія іншыя “нячэсныя” публіцысты і журналісты столькі гадоў хлусілі чытачам, слухачам і гледачам пра сумежную Гарадзеншчыну, а вось Віктар Бура за паўтары дні ўгледзеў усю праўду, належна ацаніў асаблівы шлях суседзяў і адразу ад усяе душы раскрыў вочы падпісчыкам і іншым адрасатам “Нівы” на сапраўдную беларускую рэальнасць. Бура ўгледзеў чысціню вуліц нашых гарадоў, пацешыўся падрыхтаванай культурнай “карцінкай”, адзначыў гасціннасць мясцовых чыноўнікаў за дзяржаўны кошт. Але “забыўся” запытацца пра колькасць беларускамоўных школаў у Гродне, пра колькасць працоўных месцаў у Свіслачы і велічыню заробкаў мясцовых жыхароў, пра памеры і колькасць падаткаў у прадпрымальнікаў, пра тое, чаму саветы дэпутатаў не маюць свайго бюджэту ў сістэме мясцовага самакіравання, пра тое, чаму няма незалежных газет, пра тое, чаму людзей садзяць у турмы толькі за іншадумства і цвёрдую грамадзянскую пазіцыю. І яшчэ шмат пра што, што ніяк не спалучаецца з ідэяльнай замалеўкай аўтара. Хай бы пад будынкам гродзенскага суда гэты таварыш паглядзеў бы ў вочы дзяцей Пачобута. Напэўна, Віктар Бура не памяняў бы сваіх пазіцый, але можа яму хоць крыху стала б няёмка. Асабіста мне пасля згаданага артыкулу Буры стала сорамна. Сорамна за тое, што на Беласточчыне ёсць беларусы, якія перажыўшы ўжо адну эпоху сацыялістычнага “росквіту”, усхваляюць савецкасць і нэасталінізм (тут ва ўсіх сэнсах, паколькі менавіта ў Свіслачы пастаўлены помнік крываваму тырану Сталіну, які знішчыў мільёны людзей) на сваёй зніжоўнай Бацькаўшчыне. Але трэба памятаць, што фальшывая прапаганда – гэта таксама дзіравая лодка, на якой далёка не праплывеш.

Уладзімір Хільмановіч

Паміж начальнікамі саюзнай дзяржавы зноў непаразуменні. На гэты раз кіраўнік беларускай дзяржавы не зразумеў, чаму яго расійскі калега не наведваў “последнего метра нашего Отечества”. Так кіраўнік Беларусі назваў Брэсцкую крэпасць. І, выступаючы перад журналістамі, паскардзіўся, што Мядзведзева ён запрашаў наведаць Брэст у сумную гадавіну пачатку вайны, але не ведае, па якіх прычынах той праігнараваў абавязак прысутнічаць там, дзе за гонар пабываць успрымалі такую мажлівасць і Ельцын, і нават Пуцін.

Беларускае тэлебачанне адразу падхапіла гэтую тэму і паказала ды расказала, як кепска жывуць расійскія ветэраны вайны, якія ахвяры панёс беларускі народ у тую вайну і як расійскія СМІ няправільна асвятляюць падзеі ў Беларусі. Маўляў, замест грандыёзнага ўсенароднага мерапрыемства ў Брэсце, яны паказвалі на фоне выпадковых мінакоў нешматлікія зборышчы нечым незадаволеных маладзёнаў, якія сабраліся па закліку ў сацыяльных сетках, і да якіх далучыліся беспрацоўныя няўдачнікі. Нават пералічылі некалькі прозвішчаў затрыманых і аштрафаваных маладых людзей, указаўшы суму штрафу і абавязкова дадаўшы, што кожны пералічаны парушальнік парадку ёсць чалавек беспрацоўны. Праўда, зусім нядаўна з гэтых жа экраноў гучала, што з беспрацоўем у нас праблем няма, ды гэта ўжо іншая гісторыя.

А гэтая гісторыя з наведваннем Брэсцкай крэпасці мела свой працяг. Праўда, дыктары беларускага тэлебачання не палезлі глыбока ў гісторыю. Яны не сталі гаварыць пра тайныя дамовы Савецкага Саюза і гітлераўскай Германіі, не узгадалі і пра тое, што тут, па вуліцах Брэста, у 1939-м годзе, 22 верасня, ганаровым маршам па цэнтральнай вуліцы прайшліся падраздзяленні дзевятнацатага матарызаванага корпуса вермахта, якім кіраваў гітлераўскі генерал танкавых войск Гейнц Гудэрыян, і падраздзяленні 29-й асобнай танкавай брыгады Рабоча-сялянскай Чырвонай Арміі, пад кіраўніцтвам сталінскага камбрыга Сямёна Крывашэева. Тады ў Брэсце, на сумесным маршы сустрэліся савецкія і нямецкія ваякі. А

якую ж ролю яны адвялі беларусам. Пра гэта дыктары таксама не ўзгадалі. Прамаўчалі пра жудасныя рэпрэсіі, якія пачаліся адразу, пасля афіцыйнай перадачы Брэста і Брэсцкай крэпасці з шчодрых кіпцюроў гітлераўцаў у цэпкія лапы бальшавікоў. Не успомнілі пра падпісаную СССР і Германіяй дамову пра дэмаркацыйную лінію. Ні слова пра эшалоны беларусаў, якіх вывозілі некуды на ўсход.

Ды і пра тое, што драпаючы ад нядаўняга фашысцкага саюзніка, летам 1941-га, маскоўскія кіраўнікі зусім забыліся, што у Брэсцкай крэпасці байцы сцякаюць апошняй крывёй, і ім патрэбна хоць нейкая падтрымка або чалавечны загад, беларускае тэлебачанне таксама не сказала ні слова. І што беларусы ў гэтую вайну, з-за таго, што да вайны не мелі сваёй незалежнай дзяржавы і патрапілі добраахвотна або пад прымусам у вайсковыя падраздзяленні практычна ўсіх ваюючых пльняў, і вымушаныя былі ваяваць не толькі з шматлікімі агрэсарамі розных фарбаў але і супраць сваіх суайчыннікаў, нават не заікнуліся.

Замест аналізу тых падзей і абмеркавання нейкіх лагічных высноваў, афіцыйныя СМІ сталі абмяркоўваць прычыны ненаведвання Брэста Мядзведзевым. І ніхто не задаў здавалася б простага пытання – а навошта ён там увогуле патрэбны? Можна ён там так жа патрэбны, як былі у 39-м патрэбныя Крывашэў і Гудэрыян.

Бо з апошняй інфармацыі афіцыйных беларускіх СМІ, мы ведаем, што расійскія алігархі хочуць і трубы забраць, і шахты купіць за палову кошту, і яшчэ нешта хапнуць, хіба нават тое, чаго мы не маем. А лабіруе іх інтарэсы ні хто іншы, а расійскі кіраўнік.

Можна канешне было б, справядлівацца дзеля, узгадаць, што яшчэ семнаццаць гадоў таму, беларуская апазіцыя дакладна апісала, што так і будзе. І што пачаўшыся з знішчэння мовы і тагачаснай сімволікі, справа скончыцца продажам маёмасці і стратай незалежнасці. Толькі вось гэта на блакітных беларускіх экранах не абмяркоўваецца. Як і тое, чаму гэтую частку берасцейскай зямлі назвалі апошнім, а не першым метрамі нашай Бацькаўшчыны.

Віктар Сазонаў

Каляндар памятных і круглых датаў Гарадзенічыны на ліпень 2011 году

4 ліпеня

20 гадоў таму (1991) – У Гародні адчынены абласны лялечны тэатр.

5 ліпеня

15 гадоў таму (1996) – У Вялікай Бераставіцы адчынены раённы гісторыка-краязнаўчы музей.

7 ліпеня

215 гадоў таму (1796) – У в. Малюшычы (Карэліцкі р-н) нарадзіўся Ян Чачот, асьветнік, паэт, фальклярыст, філіямат.

11 ліпеня

515 гадоў таму (1496) – Гародня атрымала поўнае Магдэбургскае права.

12 ліпеня

70 гадоў таму (1941) – Фашыстоўскі акупацыйны рэжым зьмяніў адміністрацыйныя межы Беларусі ў бок іх скарачэння. У выніку значная частка Гарадзеншчыны адышла да Прусіі (Райху), некаторыя раёны – да Летувы.

13 ліпеня

145 гадоў таму (1866) – У в. Нача (Ляхавіцкі р-н) нарадзіўся Напалеон Чарноцкі, беларускі публіцыст, перакладнік. З 1936 да сьмерці жыў у в. Вялікая Лябэдка (Шчучынскі р-н).

15 ліпеня

135 гадоў таму (1876) – У фальв. Пешчын (Шчучынскі р-н) нарадзілася Цётка (сапр. Алаіза Пашкевіч, у замужжы Кайрыс), беларуская грамадзка-палітычная дзяячка, паэтка, асьветніца, выдаўца.

16 ліпеня

35 гадоў таму (1976) – У ЗША памёр Янка Станкевіч, беларускі грамадзка-культурны дзеяч, мовазнавец, гісторык, перакладнік, выдавец, публіцыст, педагог, дзеяч эміграцыі (Нямеччына, ЗША). Нараджэнец в. Арляняты (Смургонскі р-н).

18 ліпеня

65 гадоў таму (1946) – У савецкім зьнявольенні памёр

Альбін Ярашэвіч (нар. у 1879 у Сакольскім пав.), беларускі каталіцкі тэоляг, грамадзкі дзеяч, вязень фашыстоўскіх і савецкіх турмаў. Працаваў сьвятаром Ваўкавыскага фарнага касьцёлу ў 1927-37.

22 ліпеня

180 гадоў таму (1831) – Паўстанцы супраць расейскай акупацыі ўвайшлі ў Наваградак.

23 ліпеня

105 гадоў таму (1906) – У в. Мяльканавічы (Слонімскае р-н) нарадзіўся Антон Валынчык, беларускі хормайстар, кампазітар, педагог.

15 гадоў таму (1996) – У Гародні была адчынена аптэка-музей (у будынку езуіцкага кляштару – найстарэйшая аптэка ў Беларусі).

24 ліпеня

Дзень зьяўленьня гравюры Мацея Цюндта “Старажытная Гародня”.

115 гадоў таму (1896) – У мяст. Нягневічы (Наваградзкі р-н) нарадзіўся Аляксандар Ораса, беларускі педагог, доктар прыродазнаўства, дзеяч беларускай эміграцыі (Нямеччына, ЗША).

25 ліпеня

5 гадоў таму (2006) – У Менску памёр Янка Брыль, беларускі народны пісьменьнік. Перыядычна жыў у Загоры (Карэліцкі р-н). Пахаваны ў Калодзішчах пад Менскам.

26 ліпеня

500 гадоў таму (1511) – Наваградак атрымаў Магдэбургскае права.

27 ліпеня

120 гадоў таму (1891) – Памерла Бірута (Амелія Даравінская, нар. каля Вільні, 1863), фальклярыстка, этнографка. Жыла і працавала ў Лідскім павеце.

31 ліпеня

70 гадоў таму (1941) – Памёр Якуба Чэхаўскі, беларускі атлет і барэц. Нараджэнец Гародні.

Кожны аўторак у эфіры незалежнай радыёстанцыі “Радыё Рацыя” - праграма “Людзьмі звацца!”, якая асьвятляе падзеі, датычныя правоў чалавека на Беларусі. Час выхаду ў эфір – 15-05 (наўтор - серада 0:05-1:00 і субота 7:05-8:05). Таксама ў гэты час яе можна слухаць праз інтэрнэт на сайце

www.racya.com

Больш падрабязную праваабарончую інфармацыю па Гарадзеншчыне вы можаце атрымаць на сайце

www.harodniaspring.org

Праваабарончую інфармацыю па ўсёй Беларусі вы можаце атрымаць на сайце

www.spring96.org

Гарадзенскі праваабарончы інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь «Прэзюмпцыя» выходзіць 1 раз у месяц, наклад 299 асобнікаў для нутранага карыстання

падрыхтаваны да друку: чэрвень 2011
e-mail: prezumpcyja@gmail.com
распаўсюджваецца задарма пры перадруку спасылка абавязковая

